

Perusturvalautakunta 25.1.2012 § 6

Liite nro 3

Perusturvalautakunta 10.2.2016 § 3

Liite nro 3

Kunnanhallitus 22.2.2016

Liite nro 8

Valtuusto 29.3.2016

Liite n:o 8

KAAVIN KUNNAN MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISOHJELMA 2016-2020

SISÄLLYSLUETTELO

1. KOTOUTTAMISLAKI	
1.1 Taustaa.....	3
1.2 Kotouttamisohjelma.....	3
1.3 Kotouttamissuunnitelma.....	4
2. MAAHANMUUTTAJAT	
2.1 Käsitteet.....	5
3. KUNNAN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE	
3.1 Sosiaali- ja terveystoimi.....	6
3.2 Asuminen.....	6
3.3 Tekninen toimi.....	7
3.4 Nuoriso- ja liikuntatoimi.....	7
3.5 Opetustoimi.....	7
3.6 Päivähoito.....	7
3.7 Kulttuuritoimi.....	8
3.8 Kirjasto.....	8
4. MUIDEN VIRASTOJEN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE	
4.1 Kansaneläkelaitos.....	8
4.2 Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimisto.....	8
4.3 Järvi-Kuopion seurakunta.....	9
5. SYRJINNÄN VASTUSTAMINEN.....	11

1.KOTOUTTAMISLAKI

1.1Taustaa

Kotoutumisen edistämiseksi annettu laki 1386/2010 tuli voimaan 1.9.2011. Laki sisältää mm. säännökset korvauksista, joita valtio voi maksaa kunnille kotoutumislain nojalla. Kunnan kotouttamisohjelma on yksi edellytys korvausten maksulle.

Kotouttamislain tarkoituksena on tehostaa maahanmuuttajien kotoutumista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Kotoutumisen edistämiseksi aktiivisina toimijoina ovat mm. työvoimahallinto, kunta ja maahanmuuttaja. Kotouttamisella siis tarkoitetaan viranomaisten aktiivisia toimenpiteitä, jotka edistävät maahanmuuttajan kotoutumista. Kotoutumislain piiriin maahanmuuttaja voi kuulua enintään kolmen vuoden ajan.

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla.

Kunnan on huolehdittava siitä, että kunnan palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille. Lisäksi kunnan on huolehdittava siitä, että maahanmuuttajille tarkoitettujen toimenpiteiden ja palveluiden järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Kunnan on huolehdittava oman henkilöstönsä osaamisen kehittämisestä kotouttamisessa.

Maahanmuuttajille tarkoitettuja toimenpiteitä ja palveluja voidaan järjestää myös kuntien välisenä yhteistyönä.

Aiemmin maahanmuuttajat ovat käyttäneet jo olemassa olevia palveluja ilman erillistä suunnitelmaa. Nyt tehtäväksi määrätty maahanmuuttajan henkilökohtainen suunnitelma tiivistää yhteistyötä eri hallintokuntien välillä ja helpottaa maahanmuuttajan kotoutumisen seuraamista ja arviointia.

1.2 KOTOUTTAMISOHJELMA

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma. Ohjelma hyväksytään valtuustossa, ja sitä tarkistetaan neljän vuoden välein.

Kaavin kunnan kotouttamisohjelma on laadittu yhteistyössä kunnan, työvoimahallinnon, seurakunnan sekä Kelan kanssa. Kotouttamisohjelma toimii myös muistilistana maahanmuuttajien kanssa työskenteleville henkilöille. Kotouttamisohjelmassa kukin toimija esittelee toimintojaan ja palveluitaan. Yksi tavoite on tehostaa eri viranomaisten välistä yhteistyötä siten, että maahanmuuttajan tilanne ja kotouttamisen tarpeet tulevat huomioiduksi kokonaisvaltaisesti.

1.3 KOTOUTTAMISSUUNNITELMA

Kotouttamissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä, joiden tarkoitus on edistää kielen omaksumista, yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavien tietojen taitojen hankkimista sekä yhteiskunnallista osallisuutta. Maahanmuuttajalla on oikeus kotouttamissuunnitelmaan, jos hän on työtön ja rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi, tai jos hän saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea. Kotouttamissuunnitelma voidaan laatia myös muulle kuin maahanmuuttajalle, jos alkukartoituksessa asiakkaan arvioidaan tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi.

Ensimmäinen suunnitelma on laadittava kolmen vuoden sisällä oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen suunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Suunnitelman tekoon osallistuu kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja maahanmuuttaja itse. Suunnitelmassa otetaan huomioon maahanmuuttajan omat tavoitteet, mutta myös käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa mainitut toimenpiteet eivät voi olla ristiriidassa esimerkiksi työharjoittelun järjestävän tahon tavoitteiden kanssa.

Viranomaistehtävät:

- Työ- ja elinkeinotoimisto sopii kotouttamissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja edistävistä toimenpiteistä ja palveluista
- Kunta sopii maahanmuuttajan kanssa kotoutumista ja työllistymistä edistävistä kunnan palveluista tai muista toimenpiteistä, jos maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin

Kunnan tai työ- ja elinkeinotoimiston, joka laatii maahanmuuttajan kanssa kotoutumissuunnitelman, on selvitettävä maahanmuuttajalle suunnitelmasta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvat oikeudet ja velvollisuudet kirjallisesti ja maahanmuuttajan pyynnöstä suullisesti siten, että hän ne ymmärtää.

Kotoutumissuunnitelman laatineen kunnan tai työ- ja elinkeinotoimiston on aktiivisesti tarjottava maahanmuuttajalle tämän kotoutumissuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä ja palveluja käytettäväksi osoitettujen määrärahojen rajoissa.

Maahanmuuttajan on noudatettava suunnitelmaansa sekä hakeuduttava ja osallistuttava säännöllisesti kotoutumissuunnitelmaan sisältyvään suomen tai ruotsin kielen opetukseen ja muihin suunnitelmassa sovittuihin toimenpiteisiin ja palveluihin.

Jos maahanmuuttaja kieltäytyy ilman pätevää syytä kotoutumissuunnitelman laatimisesta, sen tarkistamisesta tai osallistumisesta kotoutumissuunnitelmassa yksilöidysti sovittuun toimenpiteeseen, hänen oikeuttaan kotoutumistukena maksettavaan etuuteen voidaan

rajoittaa siten kuin työttömyysturvalaissa säädetään tai alentaa siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa säädetään. Kotouttamissuunnitelman toteutumista on seurattava.

Kotoutumissuunnitelman aikana maahanmuuttajan tulona on tavallisesti työmarkkinatuki, työttömyyspäiväraha tai toimeentulotuki. Em. tuet maksetaan vain, mikäli maahanmuuttajalla on oikeus ko. tukiin lainsäädännön perusteella.

2. MAAHANMUUTTAJAT

2.1 Käsitteet

Kotoutuminen on maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä. Tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.

Kotouttaminen on kotoutumisen monialaista aktiivista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla.

Maahanmuuttaja on Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti.

Ulkomaalainen on henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Pakolainen on ulkomaalainen henkilö, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan.

Turvapaikanhakija on henkilö joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikanhakija saa pakolaisaseman, jos hänelle myönnetään turvapaikka. Turvapaikanhakija ei siis vielä ole pakolainen, sillä hänen pakolaisuuttaan ei ole vielä selvitetty. Turvapaikkamenettelyn yhteydessä tutkitaan ja ratkaistaan myös, voiko oleskeluluvan saada jollain muulla perusteella.

3. KUNNAN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE

3.1 Sosiaali- ja terveystoimi

Kaavin kunnassa asuvilla maahanmuuttajille on oikeus samoihin sosiaali- ja terveystoimien palveluihin kuin muilla kunnan asukkailla. Sosiaalipalveluina voidaan järjestää mm. sosiaalityötä, perhetyötä, tulkkauspalvelua, kotipalvelua, asumispalvelua, perhehoitoa, lasten päivähoitoa, vammaispalveluita ja toimeentulotukea. Terveystoimen tehtävänä on järjestää laadukkaita, mutta myös kustannustehokkaita perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja. Sekä sosiaali- että terveystoimissa maahanmuuttajien palvelut järjestetään olemassa olevilla työntekijäresursseilla tai ostopalveluna.

Maahanmuuttajat ohjautuvat aikuissosiaalityön palveluun joko TE-toimiston kautta tai hakemalla jotakin aikuissosiaalityön palvelua kuten toimeentulotukea.

Työ- ja elinkeinotoimisto ohjaa sosiaalitoimistoon Kaavin alueelle tulleista maahanmuuttajista, joilla on tarve hakea toimeentulotukea tai sosiaalitoimiston palveluja. Työvoimahallinnon ja maahanmuuttajan kanssa laaditaan yhdessä henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma, jossa käydään läpi seuraavia osa-alueita:

- suoritettavat tutkinnot
- tarkistetaan tutkintopaperit
- työkokemus
- kielitaito
- Suomessa käytyt koulutukset, kurssit ja työkokemus
- Suomen kielen opiskelusuunnitelma
- ensisijaiset ammattitoiveet Suomessa

Suunnitelman laadinnan yhteydessä käydään läpi sosiaaliturvaan liittyviä asioita kuten kotoutumistuen hakemista, asumistuen hakemista tms. Myös asiakkaan terveydentilaan ja sosiaalisiin suhteisiin liittyviä asioita selvitetään.

Kun maahanmuuttaja tulee toimeentulotuen hakijaksi, maahanmuuttaja ohjataan TE-toimistoon työnhakijaksi. Palveluohjauksella vastataan sosiaaliturvaan liittyviin kysymyksiin.

3.2 Asuminen

Maahanmuuttajilla on samanlainen oikeus saada vuokra-asunto kuin muillakin kuntalaisilla. Asuntotoimella ei ole mitään erillistä suunnitelmaa maahanmuuttajien asuttamisesta.

3.3 Tekninen toimi

Teknisen toimen päätavoitteena on tuottaa ja ylläpitää turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut sekä kunnan toimitilat taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Maahanmuuttajien kotouttaminen on asia, jota myös tekninen toimi haluaa tukea. Tällä hetkellä asiaa ei ole erityisesti otettu huomioon tulosalueen tavoitteita asetettaessa. Teknisen toimen palvelut maahanmuuttajille järjestetään nykyisin voimavaroin hyödyntäen olemassa olevia palveluja kuten muillekin kuntalaisille. Varsinkin asunto- ja toimitila-asioissa tehdään yhteistyötä sosiaalitoimen ja asuntoasioista vastaavan tahon kanssa jatkuvasti.

3.4 Nuoriso- ja liikuntatoimi

Kaavin kunta tarjoaa maahanmuuttajille samat mahdollisuudet ja oikeudet harrastaa ja liikkua kuin muillekin kuntalaisille. Erillistä toimintaa ei maahanmuuttajille ole järjestetty. Maahanmuuttajat voivat osallistua sekä kunnan nuoriso- ja liikuntatoimen että paikallisten nuorisjärjestöjen ja urheiluseurojen toimintaan. Vapaa-aikatoimistosta saa tiedot järjestöjen ja seurojen yhteyshenkilöistä ja heidän toiminnoistaan.

Nuoriso- ja liikuntatoimi tiedottaa tapahtumistaan ja toiminnoistaan kunnan omilla nettisivuilla, Koillis-Savo- lehdessä, kirjaston ja koulujen kautta sekä nuorisotalolla. Nuorisotoiminnassa yhtenä avainajatuksena on erilaisuuden hyväksyminen kaikessa muodossa ja että kaikki löytäisivät palvelut ja kynnys niihin osallistumiseen olisi mahdollisimman matala.

3.5 Opetustoimi

Uusi opetussuunnitelma (OPS 2016) on työn alla ja siihen tulee asioita maahanmuuttajaopetuksesta laajemmin kuin nykyisessä opetussuunnitelmassa, jossa mainitaan monikulttuurisuudesta kulttuuri-identiteetti- otsikon alla ja maahanmuuttajien opetuksen järjestämisestä käsitellään kieli- ja kulttuuriryhmien opetus-osiossa. Arvioinnin kohdalla annetaan ohjeita maahanmuuttajien arvioinnista. Opetussuunnitelman liitteissä on opetushallituksen suositus maahanmuuttajien äidinkielen opetuksen perusteiksi.

3.6 Päivähoito

Päivähoidossa maahanmuuttajalapsen huomioidaan mahdollisimman pitkälle heidän kulttuurinsa mukanaan tuomien erityistarpeiden mukaan, kuitenkin huomioiden muu hoitoyhteisö ja hoidon järjestämisen periaatteet. Uskonnollista kasvatusta ei hoidossa järjestetä, joten myös maahanmuuttajien uskonnollisuus pitäisi hoitua niin pitkälle kuin mahdollista muuna kuin hoitoaikana. Uskonnollisuus voidaan huomoida siten, että esimerkiksi rukoushetken voidaan osoittaa oma rauhallinen paikkansa, mikäli se toiminnallisesti on toteutettavissa lapsen hoitoryhmässä. Jos ruokavalion suhteen on poikkeavuutta, se huomioidaan ruokavaliossa ja ilmoitetaan keittiölle. Lähtökohta kaikessa toiminnassa on sama kuin peruslapsillakin, ensin keskustellaan vanhempien kanssa odotuksista ja toiveista ja sen jälkeen mietitään yhdessä miten hoitoa

lähdetään rakentamaan. Erityistarpeet huomioidaan siinä määrin kuin ne ovat toteutettavissa muun lapsiryhmän toiminnan puitteissa.

3.7 Kulttuuritoimi

Kunta ei itse aktiivisesti järjestä kulttuuritapahtumia vaan pyrkii tukemaan eri yhdistyksiä ja tahoja tapahtumien järjestämisessä. Järjestetyt konsertit ja taidenäyttelyt on tarkoitettu ja ovat yleensä sopivia kaikista kulttuureista tuleville ihmisille, samoin kuin kansalaisopiston palvelut.

3.8 Kirjasto

Kirjastossa on tarjolla vieraskielisiä kirjoja maahanmuuttajille. Myös Internetpalvelut ovat käytössä kaikille asiakkaille. Henkilökohtaista palvelua saa myös vierailta kielillä. Siirtokirjakokoelmasta voidaan tilata/varata kirjoja monikielisestä kirjastosta sekä varasto- tai maakuntakirjastosta.

4. MUIDEN VIRASTOJEN PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE

4.1 Kansaneläkelaitos

Maahanmuuttajan tulee muuttaa Suomeen vakinaisesti, jotta voit saada Kelan etuuksia. Vakinaista asumista osoittavat esimerkiksi vähintään kahden vuoden työskentely, paluumuutto tai perhesyistä johtuva muutto Suomeen. Vakinaisesti Suomeen muuttavien on haettava Suomen sosiaaliturvan piiriin pääsyä Kelan asiointipalvelussa tai lomakkeella Y 77. Jos maahanmuuttaja tulee Suomeen tilapäisesti toisesta EU/ETA-maasta tai Sveitsistä, hänellä on oikeus välttämättömään sairaanhoitoon eurooppalaisella sairaanhoitokortilla. Kotouttamiseen liittyen Kela lähinnä maksaa erilaisia etuuksia maahanmuuttajille. Maksettavaksi voi tulla esimerkiksi lapsiperheiden etuudet, opintotukietuudet, sairauden tai työttömyyden perusteella maksettavat etuudet, yleinen asumistuki ja eläke-etuudet.

4.2 Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimisto

Pohjois-Savon TE-toimistolla on toimipaikat Iisalmissa, Siilinjärvellä, Kuopiossa ja Varkaudessa. TE-toimisto palvelee asiakkaita verkossa, puhelimitse ja tarvittaessa henkilökohtaisilla aikavaroituksilla.

Työnhakijaksi ilmoittautuvan maahanmuuttaja-asiakkaan mahdollisuus hakea työttömyysetuutta selvitetään ja Suomessa alle kolme vuotta asunut maahanmuuttaja ohjataan kotouttamislain mukaiseen alkukartoitukseen Savon ammatti- ja aikuisopistolle. Alkukartoituksesta saatujen tietojen perusteella TE-toimisto ohjaa asiakkaan soveltuvaan kotoutumiskoulutukseen ja laatii hänen kanssaan kotoutumissuunnitelman, tavallisesti tulkin avulla puhelimesta.

Alkukartoituksen tarkoituksena on arvioida alustavasti asiakkaan työllistymis-, opiskelu- ja muut valmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Selvitettäviä asioita ovat mm. asiakkaan koulutus, työhistoria, kielitaito, luku- ja kirjoitustaito, työnhakutaidot, kulkemismahdollisuudet, terveydelliset rajoitteet, ym. työhön ja toimenpiteisiin lähtemiseen mahdollisesti vaikuttavat seikat.

Varsinaista alkukartoituslomaketta ei ole ainakaan vielä käytettävissä, vaikka sellaisesta on esitetty toivetta ministeriön suuntaan. Luku- ja kirjoitustaidon selvittämisestä pitää sopia kunnan kanssa: miten ja kuka tekee tarvittavat selvitykset ja mistä palvelu hankitaan.

Koska suomen kielen koulutus on yleensä maahanmuuttajan ensisijainen palveluntarve, kotoutumissuunnitelmassa sovitaan tavallisesti Kuopiossa alkaviin maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksiin hakemisesta. Ellei sopivia koulutuksia ole lähikuukausina alkamassa, pyritään maahanmuuttaja-asiakkaalle etsimään työkokeilupaikka, jossa asiakas pääsee tutustumaan suomalaiseen työkuultuuriin ja samalla oppii myös suomen kielen alkeita.

Viimeistään kotoutumiskoulutuksen päättymisen jälkeen asiakkaan palveluntarve selvitetään uudelleen. Kouluttajalta tullut loppulausunto antaa myös eväitä jatkosuunnitelmien tekemiselle: tarvitseeko maahanmuuttaja-asiakas vielä lisää suomen kielen jatkokoulutusta pystyäkseen hakemaan avoimna oleviin työpaikkoihin tai ammatilliseen koulutukseen, onko ammatinvalinnanohjaukselle tarvetta, hakeeko asiakas omaehtoiseen tai työvoimakoulutuksena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen, onko edellytyksiä omatoimiseen työnhakuun olemassa?

Kotoutumisaika on kolme vuotta ja siihen pyritään sisällyttämään mahdollisimman paljon toimenpiteitä, jotka edistävät asiakkaan kotoutumista. Tarkoitus on, että asiakas on samalla viivalla suomalaisten työnhakijoiden kanssa kotoutumisajan päätyttyä.

4.3 Järvi-Kuopion seurakunta

Monikulttuurista eli maahanmuuttajatyötä eri toimintayksiköissä ja seurakuntayhtymän tasolla on toteutettu Kuopion seurakuntayhtymässä pitkälti tarvelähtöisesti sen mukaan, mitä kansallisuuksia edustavaa väestöä seurakunnan alueella asuu. Kaikista ulkomaalaistaustaisista pakolaisia on noin 1/5.

Kuopion seurakuntayhtymässä maahanmuuttajatyöstä vastaa diakoniajohtaja. Hän osallistuu mm. maahanmuuttajaverkoston toimintaan ja on mukana viranomaisyhteistyössä. Lisäksi maahanmuuttajatyön kysymyksiä on koordinoitu rekisterijohtajan kautta, joka on paneutunut erityisesti jäsenyyskysymyksiin, ekumeenisiin suhteisiin sekä kirkollisiin toimituksiin liittyviin erityiskysymyksiin. Satunnaisesti on pidetty kansainvälisen työn neuvottelu niiden työntekijöiden kanssa, jotka tavalla tai toisella osallistuvat kansainväliseen työhön.

Jokaisen paikallisseurakunnan pitäisi periaatteessa huolehtia omalla alueellaan asuvien maahanmuuttajataustaisten ihmisten kohtaamisesta, kotouttamisen tukemisesta,

kutsumisesta seurakuntayhteyteen sekä osallistavasta toiminnasta. Maahanmuuttajatyö kuuluu paikallisseurakuntien tehtäviin.

Kirkon monikulttuurisen työn tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja osallisuutta kirkkoon ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Seurakuntia rohkaistaan avoimuuteen maahanmuuttajia kohtaan ja rakentamaan etnisestä epäluulosta ja torjunnasta vapaata seurakuntaelämää.

Tässä tehtävässä kirkkohallitus tukee seurakuntia ja sen työntekijöitä tarjoamalla konsultaatioapua, koulutusta ja hyviä käytäntöjä.

Kotona olevat äidit jäävät helposti yksin, jos he eivät ole päässeet kotoutumiskoulutukseen. Seurakuntien äiti-lapsi piirit ja kansainväliset naistenkerhot tarjoavat tarpeellista sosiaalista verkostoa ja ennaltaehkäisevät syrjäytymiseltä. Keskinäinen vuorovaikutus helpottuu tulkkauksen avulla.

Seurakunnat voivat tarjota monenlaista tukea parisuhteen ja vanhemmuuden vahvistamiseksi. Tuki voi olla naisten tai miesten vertaistoimintaa, perhe- ja parisuhdeleirejä. Monikulttuurisessa työssä keskeistä on perhekeskeinen työote. Esimerkiksi perheleirien organisoinnissa on tärkeää hyödyntää lastenohjaajien, nuorisotyöntekijöiden ja muiden seurakunnan ammattilaisten osaamista.

Lasten ja nuorten toimintaan pääsy edellyttää monessa perheessä luottamusta seurakunnan toimintaan. Leirien ja kerhojen turvallisuudesta ja toimintamalleista tulee keskustella vanhempien kanssa. Poika- ja tyttötyö sopivat hyvin maahanmuuttajaperheiden lapsille.

Diakoniatyöntekijät voivat antaa ohjausta ja neuvontaa erilaisissa yhteiskunnan palveluihin ja arjessa selviämisen kysymyksissä. Seurakunnan keskeinen tehtävä on tarjota kristillisen seurakunnan osallisuutta ja seurakuntayhteyttä kaikille alueelleen muuttaville.

Maahanmuuttajatyössä on tarkoituksenmukaista toimia yhteistyössä muiden kirkkojen ja uskonnollisten yhteisöjen, kansalaisjärjestöjen, oppilaitosten sekä kuntien ja valtion viranomaisten kanssa.

Yhteistyöverkostoissa seurakuntien ensisijainen tehtävä on maahanmuuttajien henkisen ja hengellisen hyvinvoinnin tukeminen. Verkostoyhteistyö mahdollistaa resurssien jakamisen ja alueen väestön tarpeisiin vastaamisen. Seurakuntaa voidaan kunnan taholta myös pyytää organisoimaan jotain tiettyä palvelua maahanmuuttajille. On tärkeä, että se työ, mitä seurakunta tekee maahanmuuttajien parissa, nousee seurakunnan toiminta-ajatuksesta ja perustehtävästä. Seurakunnan toimintatavat sopivat hyvin kotoutumisen tukemiseen.

5. SYRJINNÄN VASTUSTAMINEN

Suomen lainsäädäntö mm. perustuslain osalta kieltää syrjinnän. Syrjinnän vastustamiseen tulee kiinnittää huomiota väestön keskuudessa, mutta myös viranomaistoiminnassa. Kaavin kunta vastustaa syrjintää ja edistää suvaitsevaisuutta siten, että maahanmuuttajia pidetään tasavertaisina ja oikeuksiltaan tasa-arvoisina. Kunnan eri hallintokunnat edistävät suvaitsevaisuutta omissa toiminnoissaan.